

Sáry László: *Kamarazene tetszőleges együttesekre. Zenei társasjátékok, kreatív zenei gyakorlatok.* Z.14771

Budapest: Editio Musica Budapest, 2012.

Szitha Tünde: „Paródiák és metamorfózisok Sáry László műveiben.” *Muzsika* 42/1, (1999. január): 36. oldal

—————: „Experimentum és népzene az Új Zenei Stúdió műhelyében 1970-90 között – és utána.” *Magyar Zene* 48/4 (2010. november): 439-451.

Szőnyi Erzsébet: *Zenei nevelési irányzatok a XX. században.* Budapest: Tankönyvkiadó, 1988.

DLA doktori értekezés tézisei

SÁRY BÁNK

SÁRY LÁSZLÓ KREATÍV ZENEI
GYAKORLATAI
JOHN CAGE MŰVEINEK TÜKRÉBEN

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

28. számú művészet- és művelődéstörténeti
tudományok besorolású doktori iskola

Nagykovácsi

2015

I. A kutatás előzményei

Egy életre szóló felbecsülhetetlen értékű szellemi örökség az, melyhez - szerencsémre - még édesapám életében hozzájuthattam Kreatív zenei gyakorlatai és ezzel együtt egész életműve megismerésével. Természetesen rajtam kívül bárki részese lehet felfedezésének, ha nem is kerül annyira közel a szerzőjükhöz, ahogy én az egyik legszorosabb rokoni kapcsolat által.

A legtöbb, a Kreatív zenei gyakorlatok kialakulásával és kipróbálásával összefüggő általa a könyvben említett helyen én magam is jelen voltam. Először - az 1970-es évek végén és az 1980-as évek elején - mint kisgyermek, később már aktív résztvevőként foglalkozásain és természetesen koncert hallgatóként műveinek bemutatón. 2002-től több, mint tíz éven keresztül pedig részem volt a másik oldalról is kipróbálni – mint a gyakorlatok vezetője a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem zenei tanszékén – és a saját bőrömön tapasztalni, miért is nevezte Sárosi László Kreatív zenei gyakorlatoknak zenei gondolkodásának esszenciáját, mely a résztvevők mellett a

V. Az értekezés tárgyköréhez kapcsolódó tevékenység dokumentációja

Fontosabb források és felhasznált irodalom:

Cage, John: *A csend*. Válogatott írások. Vál.: Wilhelm András. Ford.: Weber Kata. Pécs: Jelenkor, 1994.

Nyman, Michael: *Experimentális zene. Cage és utókora*. Ford.: Pintér Tibor. Budapest: Magyar Műhely Kiadó, 2005.

Pritchett, James: John Cage. In: *The Grove Dictionary of American Music*, 2nd Edition (<http://www.oxfordmusiconline.com>, utolsó megtekintés: 2015. január 2.)

—————: What silence taught John Cage: The story of 4'33" Essay for the catalog of the exhibition "John Cage and Experimental Art: The Anarchy of Silence" at the Museu d'Art Contemporani de Barcelona. 2009. (<http://rosewhitemusic.com/piano/writings/silence-taught-john-cage>, utolsó megtekintés: 2014. október 8.)

Sárosi László: *Kreatív zenek gyakorlatok*. Pécs: Jelenkor kiadó, 1999.

értekezést, melyben a legfontosabb szellemi kapcsolatot jelentő zeneszerző – John Cage – egyes műveinek fényében kaphatunk képet Sály László munkásságának egyik legszerteágazóbb és legnagyobb jelentőségű munkájáról; a Kreatív zenei gyakorlatokról.

Disszertációm elején, Sály László életútja és az Új Zenei Stúdió ismertetése után a Kreatív zenei gyakorlatok előzményeit, kialakulásának körülményeit kutatom, többek között Sály László zeneterápiás tevékenységének alapján. Ezután következnek a Kreatív zenei gyakorlatok, melyek bemutatására Sály László eddig két kötetben megjelent munkáit használtam fel.

Ezekben a fejezetekben keresem a kapcsolatot Sály László művei és John Cage életművének fontos állomásai, felfedezései között.

A második fejezet végén, konkrét művekkel való összehasonlításban láthatjuk az inspirációk és az azokból létrejött zeneművek kapcsolódási pontjait.

A harmadik fejezetben egy összehasonlítást próbálok nyújtani a XX. és XXI. század zenetanítási módszerei és Sály László Kreatív zenei gyakorlatai között, majd a fejezet végén egy kis összefoglalót a pedagógia gyakorlatban történt tapasztalatairól.

foglalkozások vezetőjétől is legalább annyi kreativitást vár el.

Mivel hamar kiderült, hogy nekem is a zene, ráadásul a zeneszerzés a legfontosabb, egyértelmű volt, hogy értekezésemben azzal a témával szeretnék foglalkozni, ami kezdetektől közel állt hozzám és a legmeghatározóbb volt számomra.

Sály László kompozícióinak gyermekkoromtól kezdve a mai napig tartó folyamatos hallgatása és aktív gyakorlása, később műveinek tudatosabb tanulmányozása és azok eredetének kutatása a XX. század egyik legnagyobb hatású amerikai zeneszerzőjéhez, John Cage-hez vezetett el. A szerző sok egyértelmű írásbeli hivatkozása mellett az egész Kreatív zenei gyakorlatok szellemisége is több ponton Cage filozófiáját idézi. Ezért tartottam érdekesnek ha az egyértelmű illetve a kevésbé egyértelmű összefüggésekre próbálok rávilágítani John Cage és Sály László művei között.

II. Források

Legfontosabb forrásaim Sály László eddig két kötetben megjelent Kreatív zenei gyakorlatai voltak. Ezek a művek

azon kívül, hogy rendkívül sok utalást tartalmaznak Sály más kompozícióira, az esszenciáját képezik zenei gondolkodásának, ami a Cage-szellemiséggel való kapcsolatához vezetett el. Ezért Cage bizonyos művei – idő-struktúrákat alkalmazó művei, írásai – ugyancsak fontos forrásoknak tekinthetők. Ezeken kívül a Kreatív zenei gyakorlatokról fellelhető recenziók, kritikák, szerzővel folytatott beszélgetések és az összehasonlítás és kapcsolatok keresése miatt a XX-XXI. századi kreatív zenetanítási módszerekről szóló kiadványok ugyancsak segítségemre voltak a munkában.

III. Módszer

Módszerem elsősorban Sály László, eddig két kötetben megjelent Kreatív zenei gyakorlatainak elemzése és az elemzések kapcsán John Cage bizonyos műveivel, illetve szellemiségével, filozófiájával való kapcsolatának feltárása volt. John Cage műveinek, gondolkodásának megértésében legnagyobb segítségemre magyarul Csend címmel megjelent összegyűjtött írásai voltak.

Sály műveit egyenként elemezve, összefüggéseket kerestem közöttük és ennek mentén John Cage művei,

szellemisége között. A Kreatív zenei gyakorlatok, mint pedagógiai módszer megvilágítására, a XX. és XXI. századi zenetanítási módszerek feltérképezése és összehasonlítása volt munkám fontos része.

IV. Eredmények

Számomra különleges és új élményt jelentett behatóbban és az elméleti oldalról közelítve foglalkozni édesapám Kreatív zenei gyakorlataival. Igaz, hogy a zenei játékokat gyerekkorom óta ismertem és az első velük való találkozásom is a gyakorlatok egyik legfontosabb ismerve felől, a bennük való aktív tevékenységen keresztül történt (a budapesti, óbudai Mókus utcai zeneiskolában az 1980-as években), éppen ezért jelent számomra is új eredményt a gyakorlatokkal egy más szinten való foglalkozás.

Sály László 1999-ben megjelent könyvéről napvilágot láttak rövidebb írások, cikkek, recenziók melyeket én is áttanulmányoztam, de a kialakulásukról, eredetükről csak érintőlegesen juthatunk belőlük információhoz. A később, 2012-ben a Zeneműkiadó gondozásában megjelent második kötetről még kevesebb ismertető áll rendelkezésre. Ezért tartom fontos eredménynek ezt az átfogóbb